

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Eldning och allemansrätt

Detta bör du tänka på om du ska
elda eller grilla i skog och mark

Elden har i alla tider fascinerat människan. En sprakande lägereld ger extra krydda åt friluftslivet. Men den kan också sprida stor förödelse om man handskas med den på fel sätt. Allemansrätten ger dig ingen självklar rätt att göra upp eld, bara en möjlighet att på eget ansvar elda under säkra förhållanden.

Ibland råder eldningsförbud

När brandrisken är stor kan det ibland vara förbjudet att elda i skog och mark. Kommunen eller länsstyrelsen beslutar om eldningsförbud i syfte att förhindra skogsbränder. De informerar på sina webbplatser om vilket område eldningsförbudet gäller, vad som är förbjudet eller tillåtet och från när förbudet gäller. Information om brandrisk och eldningsförbud brukar också ges i lokala tidningar och radio, på campingplatser, turistbyråer eller hos kommunens räddningstjänst. En del kommuner och länsstyrelser har även telefon-svarare som informerar om brandrisken.

Ett eget ansvar att ta reda på vad som gäller

Ett eldningsförbud gäller normalt sett inte områden där hus och byggnader ligger intill varandra eller bara skiljs åt av en väg, gata eller parkmark. Det kan finnas andra regler som förbjuder eldning eller grillning i tätorter, kontrollera med kommunen vad som gäller. Oftast får du grilla på din egen trädgårdstomt, på innergårdar och gårdar till flerbostadshus, på din kolonilott, i parker och på vissa campinganläggningar. Campar du på en naturcamping, eller bor enskilt i skog och natur, bör du ta reda på vad som gäller för just det området.

Det är alltid ditt eget ansvar att ta reda på om det är tillåtet att elda eller grilla på den plats du befinner dig innan du tänds en eld. Du kan dömas till böter om du bryter mot ett eldningsförbud.

Karttjänst för översikt över eldningsförbud

Länsstyrelserna har tagit fram en karttjänst för att visa var i landet det råder eldningsförbud. Du hittar kartan på www.krisinformation.se.

Särskilda regler i nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat kan det vara förbjudet att elda oavsett eldningsförbud eller inte. Vad som gäller framgår av anslags-tavlorna i området. Du kan också få mer information om dessa regler från kommunen eller länsstyrelsen.

Du hittar mer information om särskilda regler i nationalparker och naturreservat på www.sverigesnationalparker.se respektive www.lansstyrelsen.se.

Om du eldar eller grillar

- **Välj rätt plats**

Om du gör upp eld är det viktigt att välja rätt plats, t.ex. på grus eller sandmark. Använd helst ett friluftskök eller en fast grillplats. Elda inte på torvmark, i mossa eller på mullrik skogsmark. Där kan glöden från elden ta sig djupt ned i marken och pyra under lång tid för att senare flamma upp. Undvik också att elda nära myrstackar eller stubbar, de är svårsläckta om de tar eld. Gör inte upp eld direkt på eller intill berghällar. De missfärgas och kan spricka sönder.

- **Avgränsa elden**

Det gör du enklast genom att gräva upp grus eller lägga stenar runt elden och hålla den liten.

- **Använd bara lämpligt bränsle**

Lämpligt bränsle är t.ex. grenar, kvistar och kottar som ligger lösa på marken. Levande träd får du inte använda. Det är heller inte tillåtet att använda döda träd som ved. Elda inte sopor – eldstaden är ingen plats för sopförbränning. Ta gärna med egen torr brasved för att vara säker på att enkelt kunna tända elden.

- **Undvik att använda engångsgrillar**

Engångsgrillar kan antända omgivningen. Om du använder engångsgrill är det viktigt att du placerar den rätt. De blir mycket varma på undersidan och kan orsaka bränder i bänkar och bord av trä eller i markvegetationen. Placera därför alltid engångsgrillen på obrännbart underlag, som grus eller sand. Var noga med att släcka den och tänk på att inte lämna kvar den i naturen. Källsortera alltid engångsgrillar. Ibland finns det särskilda uppsamlingskärl avsedda för engångsgrillar.

- **Elda inte om det blåser mycket**

Kontrollera hur det blåser innan du börjar elda. Vinden kan föra in gnistor i skogen eller till torrt gräs som sedan kan starta en brand. Om vinden ökar, släck elden.

- **Se till att det finns vatten att släcka eld och glöd med**

Du behöver alltid ha tillgång till vatten för att släcka elden och den kvarvarande glöden med. Även om elden brunnit ut behöver glöden också släckas ordentligt.

Så här släcker du elden

Låt elden brinna ut helt och hållet. Släck ordentligt med vatten och rör om så att glöden slocknar. Glöd kan också gå ner i marken. Därför är det viktigt att gräva under askan och se till att all glöd är släckt även under där elden varit. Kontrollera sen att ingen rök syns. En liten spade och ett kärl för vatten är bra att ha med som hjälpmedel vid släckning. Du som använder briketter eller annat bränsle, tänk på att även det måste vara helt släckt innan du lämnar platsen.

Om elden sprider sig

Gör så här om elden börjar sprida sig:

1. Ring 112

Ring 112 och larma räddningstjänsten och varna de som hotas av elden. Du kan också använda 112-appen i din smarta mobil för att automatiskt skicka din position. Beskriv vad som hänt och var beredd att svara på frågor.

2. Försök stoppa elden i vindriktningen

Du kan använda trädgrenar för att stoppa elden i vindriktningen. Ta bort alla kvistar utom cirka en meter i toppen och blöt trädgrenen om det är möjligt.

3. Försök att dämpa elden

Sopa in brinnande material mot elden och tryck trädgrenarna mot marken så att elden dämpas. Undvik att piska med stora slag för då flyger gnistor omkring och elden tar fart.

4. Avlägsna brännbart material

Plocka bort ris, kvistar, mossa och annat brännbart framför elden som kan medföra spridning.

Om det tar eld i kläderna

- Släng dig snabbt ned på marken och rulla runt. Om det brinner i någon annans kläder, lägg personen ned på marken.
- Försök släcka elden med vatten i första hand. Annars kan du använda en filt eller jacka för att kväva elden genom att dra det från huvudet och nedåt så att lågorna hindras från att nå ansiktet. Tänk på att vissa syntetmaterial kan flamma upp eller smälta och göra skadan värre.
- Kyl genast ned brännskador med kallt vatten. Fortsätt nedkylningen tills smärtorna upphör, cirka 10 minuter.
- Ta inte av kläder som fastnat i huden.
- Uppsök läkare.

Var försiktig vid camping

- Ha aldrig öppen låga eller glödande kol i tält eller förtält. Elden avger mycket giftiga gaser.
- Håll aldrig på bränsle i brännaren till friluftsköket innan du är helt säker på att lågan brunnit ut och brännaren har svalnat. Det finns en risk att bränslet i flaskan antänds och flaskan exploderar. Du riskerar då att få svåra brännskador.
- Se till att grillar, kokplattor och liknande står på säkert avstånd från tältduken då ett tält lätt kan fatta eld.

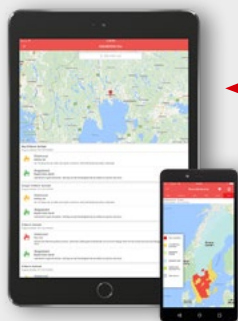
Material att ta med för eldning och grillning i skog och mark

- Utrustning och material att starta elden med
- Torr ved
- Vatten eller något att hämta vatten med
- Spade
- Påse att ta med skräpet i
- Mobiltelefon för att larma räddningstjänsten via larmnumret 112 om olyckan skulle vara framme

Håll koll på aktuell brandrisk!

BRANDRISK Ute är en mobil applikation som hjälper dig att hålla koll på brandrisken i skog och mark. Informationen hjälper dig att minska risken för att starta gräs- och skogsbränder. Den lär dig också mer om säker eldning utomhus.

Appen finns för iPhone, iPad och Android. Du hittar den på App Store eller Google Play.

- Aktuell brandrisk och prognos via GPS och sökfunktion
- Filmer
- Checklistor
- Zoombara kartor över Sverige:
 - Gräsbrandrisk
 - Skogsbrandrisk antändning
 - Skogsbrandrisk spridning

Läs mer om brandrisker och hur du kan skydda dig mot brand på MSB:s webbplats. Där finns också prognoskartor för gräs- och skogsbrandrisk för 6 dygn.

Ett samarbete mellan:

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publ.nr MSB1603 - juli 2020